

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

# ברכות

## קצש"ע – מקור חיים

הפרק	הנושא	עמוד בקצש"ע	עמוד בחוברת
כז	נטילת ידיים	59	
כח	כללי ברכות הנהנין	63	
כט	ברכת המוציא	64	
ל	דברי מוסר ודרך ארץ	66	
לא	דברים הבאים מחמת הסעודה	67	
לב	קביעות ברכה במקום סעודה	70	
לג	מים אחרונים	72	
לד	פירורי לחם	73	
לה	כוס ברכת מזון	74	
לו	ברכת הזמון	74	
לז	ברכת המזון	77	
לח	ברכת היין	79	
לט	ברכת חמשת מיני דגן	80	
מ	ברכת פירות העץ	83	
מא	פירות אדמה וירקות	86	
מב	שהכל נהיה בדברו	87	
מג	ברכה אחרונה	88	
מד	מיץ ומרק של פירות וירקות	91	
מה	דיני קדימה בברכת הפירות	92	
מו	דין הפסק וטעות בברכת הפירות	93	
מז	ברכת הריח	96	
מח	ברכת שהחינו והודאה (א-כח)	99	
מט	ברכות על הניסים	104	
נ	ברכת הגומל	105	
נב	ברכות על מעשה בראשית	110	
נג	תפילת הדרך	112	

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
<b>פרק כז – נטילת ידיים</b>			
צריך ליזהר בנטילת ידיים שכל המזלזל חייב נידוי ובא לידי עניות השיעור המינימאלי לנטילה הוא רביעית 87 גרם, אולם מומלץ להוסיף מים וליטול בשפע ובתקופת של חוסר במים הכמות המינימאלית היא 87 גרם	לאור הקריאה של המדינה לחסוך במים יצהר נוטל את ידיו בכמות מעטה ש מים כ50 גרם, האם יש דרישות הלכתיות בכמות המים לנטילת ידיים? ולמדוע נזהרים בנטילה?		כז סעיף ג
א. שניהם לא נהגו כהלכה. אמנם דוד נהג כדין כשנטל את ידיו על לא נהג כדין כשבירך על נטילה זו, כי כמות זו מחייבת נטילת ידיים בלי ברכה. יאיר לא נהג כדין, כאמור כמות של כזית מחייבת נטילת ידיים. ב. כמות פת המחייבת נטילת ידיים בברכה היא כביצה. הטעם לכך הוא כיוון שפחות מכמות זו אוכלין לא מקבלת טומאה מן התורה, אלא מכביצה ואילך. וכיוון שבפחות מכביצה לא נטמאת במגע הידיים, לא תיקנו ברכה על נטילה זו. מקור חיים, פרק כ"ז, הלכה ד'	דוד ויאיר נהגו לאכול בארוחת הבוקר פרוסת לחם שגודלה כזית. דוד נטל את ידיו ובירך על נטילה זו, ויאיר לא נטל את ידיו. א. האם נהגו דוד ויאיר כהלכה? נמק. ב. מהי כמות אכילת לחם המחייבת נטילת ידיים בברכה, ומדוע?	עפ"י בגרות	כז סעיף ד
סעיף ד	שני חברים ישבו לאכול את ארוחתם והנה ניגש אליהם דוד וביקש שיתנו לו לנגוס מהלחמנייה, יורם סירב לתת לו בטרם ייטול ידיו כדין. דוד הגיב: מה איכפת לך שאני לא נוטל ידיים אתמול ביקרתי במסעדה כשרה למהדרין, התיישבתי לאכול ובעל המסעדה, יהודי עם זקן ופיאות לא העיר לי, למרות שאכלתי בלי שנטלתי את ידי, העיקר ששילמתי עבור הארוחה, חוו דעתכם על המקרה הנ"ל.		פרק כז סעיף ד
כל האוכל דבר שטיבולו במשקה ובעודו רטוב כגון ענבים שטופות צריך נטילת ידיים ללא ברכה, שלמה היה יכול לאכול מן הענבים אילו היה נוטל ידיו ללא ברכה, (אין תרומות ומעשרות בשנת השמיטה), אולם התנהגותו בעניין הבסקויט אינה נכונה והטובל עוגיות בקפה או חלב צריך נטילת ידיים ללא ברכה על נטילת ידיים. אשכול היה יכול לאכול ללא נטילה מאחר שהסכימו רב הפוסקים שיש להקל מפני שאין דרך לגעת בו ביד מעולם אולם דעת מרן להחמיר בנטילה ומקל רק בשעת הדחק וטורח מרובה ואכן אם כמות המים היתה מעטה היה אפשר להקל.	שלמה ועיבב ואשכול יצאו במהלך שנת השמיטה לטיול רמת הגולן בסוף המסלול נתקלו בגפן פורייה עיבב נטלה אשכול שטפה במים וברכה על הענבים, שלמה לא רצה לאכול בטענה שיש צורך לעשר את הפירות והוציא מתיקו בסקויט וטבל אותו בכוס תה שהכין (כמובן הוא ברך לפני כן בורא מיני מזונות) ואילו אשכול הוציא מתיקו את קופסת השימורים קומפוט אננס ונטל את ידיו חבריו העירו לו שאין מספיק מים והנטילה הזאת מיותרת? מה דעת ההלכה? נמקו ופרטו		פרק כז סעיף ה-ו-ז-ח

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
חז"ל קבעו 7 משקים לעניין זה : יין דבש שמן, חלב, טל ומים עיינו מושג משקים.			
השותה מים בידו או מהנהר רצוי להחמיר וליטול ידיו בלא ברכה ואין צריך שיעור רביעית לנטילה	מה דעת ההלכה לגבי השותה מים בידו מהנהר או מהברז? ומה הכמות לנטילה אם צריך ליטול ידיו?		פרק כז סעיף טו
על פי התורה הטהרה קשורה למים, שכל אדם שנטמא עולה מטומאתו על ידי טבילה במים, וכן לפני הסעודה צריכים לטהר את הידיים במים. וכמה דינים נאמרו לגבי המים: את הנטילה יש לבצע מתוך כלי שיהיו בו לכל הפחות רביעית הלוג, שהוא שיעור של שמונים וששה מיליליטר. וכל הנוטל בפחות משיעור זה לא יצא ידי חובה. והמים צריכים להיות שקופים כמראם הטבעי, אבל אם נשתנה מראיהם נפסלו לנטילה. ועל פי זה אסור ליטול ידיים במיץ מפני שאלו מים שנשתנו במראיהם (שו"ע או"ח קס, א). וכן מים שנעשתה בהם מלאכה פסולים לנטילה, מפני שאחר המלאכה הם נעשים כמי שופכים. ולכן מים ששטפו בהם כלים פסולים לנטילה. וכן מים שהניחו בהם בקבוק חם כדי לקררו ולהגישו לתינוק - נפסלו מנטילה, מפני שנעשתה בהם מלאכה (שו"ע קס, ב).	צינו מס' הלכות הקשורות למים הכשרים לנטילה		סעיפים יד, טו
סעיף יב, יג	מיד עם הצלצול הגואל מהשיעור שבו נרדמו עמוק (לא נזכיר את שם השיעור) אך דבר אחד בטוח הבטן "מקרקרת" ואכן מאיר רץ ראשון, פתח את הברז שבחצר, נטל את ידיו מהמים הזורמים, וברך על נטילת ידיים ואילו מאירה נטלה מתוך כלי שהכיל פחות מרביעית, ואמרה העיקר שצריך ליטול מתוך כלי, מי לא נהג כהלכה, נמקו!?		פרק כז סעיף יב-יג
מים שנשתנו מראיהם נפסלו לנטילה או מים ששטפו בהם כלים וכדו' נפסלו לנטילה. אולם אם אין לו מים אחרים יטול בהם ללא ברכה	ירדן טיילה בירקון, כאשר הגיע השעת הצהרים רצתה ליטול את ידיה אולם היא התחבטה האם מותר לה בנחל הירקון? (להזכירם שמימי נחל הירקון לא נראים טוב)		כז סעיף יד-טו
סעיף טו	אפרת נטלה ידיים בחמי טבריה ששם המים חמים ומרים וברכה ברוך... וצונו על טבילת ידיים, מה דעתכם על ברכה זו?		פרק כז סעיף טו
מי שידו חבושה בגלל פציעה נוטל שאר היד והמקום החבוש לא נחשב חציצה כיון שמצטער הוא אולם צריך להיזהר שלא יגעו המים בעת הנטילה	היד של אפרת הייתה חבושה עקב פציעה, כיצד על אפרת לנהוג בנוגע לנטילת ידיים לפני הסעודה פרט ונמק	עפ"י בגרות	פרק כז סעיף יח

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
בתחבושת שאז יטמאו הם עצמם ועלולים לחזור ולטמא את היד . במידה וכל היד חבושה ואינו יכול לנוטלה כלל יכרוך ידו במפה נקיה ויאכל .  פרק כז סעיף יח			
לגבי טבעת שעונדים על האצבע, הדין הוא שאם אותו איש או אשה עונד תמיד את הטבעת שלו על היד, הרי היא נחשבת כחלק מן היד ואינה חוצצת בנטילה. אבל אם זו טבעת שרגילים להסיר אותה בזמנים מסוימים, כגון נשים שמסירות את הטבעת בעת שהן לשות בצק, עליהן להסיר את הטבעת לפני הנטילה. שכיוון שלפעמים הן מקפידות להסיר את הטבעת, אין היא נחשבת כחלק מן היד, ולכן היא מהווה חציצה בנטילה. מצד הדין אם הטבעת מונחת בצורה רופפת על האצבע, אין היא חוצצת בפני המים, אבל למעשה נוהגים להחמיר וכל טבעת שלפעמים מסירים אותה מן היד, מסירים אותה לפני הנטילה. וזאת מפני שקשה להגדיר במדויק, מתי הטבעת ענודה בצורה רופפת ומתי בצורה מהודקת. ולכן כל טבעת שלפעמים מסירים מן היד, צריך להסירה לפני הנטילה (שו"ע ורמ"א קסא, ג). סעיף יט	שרה נטלה ידיים לפני הסעודה, ולא הסירה את טבעת הנישואין מאצבעה מאחר שהייתה הדוקה ובד"כ היא לא מסירה את טבעתה . האם נהגה שרה כדין? נמק.		כז סעיף יט
צבעי שיש בידו צבע ואין דרכו להקפיד על הצבע שבידו אין נחשב לחציצהאולם לאדם אחר זה יחשב חציצה לכן שלומית היא רגילה בצבע ואינה מקפידה בזה לכן לא יחשב חציצה סעיף יז	שלומית לומדת במגמה לאומנות לאחר סיום השיעור וניקוי הידיים עדין נשאר כותמי צבע , חברתה שראתה אותה נוטלת העירה לה , שהצבע הוא חציצה ועליה להסיר את הצבע לפני הנטילה , האם צדקה חברתה ?		פרק סעיף יז
סעיפים כ-כא-כב-כג-	ציינו מס' דגשים שעל אדם להקפיד לפני נטילת ידיו ולאחר נטילת ידיו		פרק סעיף יז
אדם שרוצה לאכול לחם ואין בידו מים לנטילת ידיים, חייבוהו חכמים ללכת עד למרחק של מיל כדי לקיים את מצוות נטילת ידיים. מיל הוא תשע מאות וששים מטרים. ומי שהולך בדרכו, והמים נמצאים במרחק של כמה קילומטרים בהמשך דרכו, ההלכה היא שאם הם קרובים משיעור ארבעה מיל שהם ארבעה קילומטרים לערך, מחויב להמשיך בדרכו וכשיגיע אל המים יטול ידיו ויאכל. אבל אם המים רחוקים ממנו ארבעה מיל והוא רעב - מותר לו להקל לאכול בלא נטילת ידיים.	בטיול השנתי התפצלה כיתת מטיילים לשתי קבוצות , בשעת ארוחת צהרים התברר שאין להם מים לנטילת ידיים . המדריך של קבוצה א' הודיע שעל פי המסלול תגיע קבוצתו למעין מים בעוד שלושה קילומטרים . המדריך של קבוצה ב' הודיע לקבוצתו שעל פי מסלול הטיול של הקבוצה , הם יגיעו למעין מים בעוד שבעה ק"מ. א: כיצד תנהג קבוצה א ? נמקו ב: כיצד תנהג קבוצה ב? נמקו	עפ"י בגרות	פרק כז סעיף כה

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
<p>וכדי שלא יגע בלחם בידיים שאינן נטולות, עליו לעטוף את ידיו בבגד, כדי לחצוץ בינם לבין הלחם</p> <p>לכן קבוצה א' שנמצאת במרחק של שלושה ק"מ לא יאכלו עד שיטלו ידיים. ואילו הקבוצה השניה שמרחקה 7 ק"מ ממקום המים שהם יותר מארבעה מיל יכולים לאכול כפי שרשמנו לעיל סעיף כה</p>			
<p>לפעמים אדם מתפנה לצרכיו לפני הארוחה ובצאתו מבית הכסא עליו ליטול את ידיו משתי סיבות, האחת משום שעשה את צרכיו והיוצא מבית הכסא צריך ליטול ידיים, ועוד הוא צריך ליטול את ידיו לקראת הסעודה. והשאלה האם אפשר להסתפק בנטילה אחת.</p> <p>לדעת כמה פוסקים עליו ליטול את ידיו פעמיים. הטעם לזה, שאם יטול פעם אחת, יצטרך לברך בבת אחת שתי ברכות, האחת "אשר יצר" לאחר עשיית צרכיו, והשנייה "על נטילת ידיים" על הנטילה שלפני הסעודה. ולמעשה מיד לאחר הנטילה אינו יכול לברך "אשר יצר" מפני שאסור להפסיק בין הנטילה לברכת "על נטילה ידיים", ולאחר שינגב את ידיו גם לא יוכל לברך "אשר יצר" כדי שלא להפסיק בין הנטילה לברכת המוציא שעל הלחם. ולדחות את ברכת "אשר יצר" עד לאחר שיתחיל לאכול זה דבר שאינו ראוי, מפני שמצווה לברך מיד לאחר ההתפנות "אשר יצר". ולכן ישטוף תחילה את ידיו בלא כלי, באופן כזה שאינו כשר לנטילת ידיים לסעודה (בלא כלי, כמות מים קטנה, ) ויתכון בפירוש שאין זו נטילת ידיים לאכילה, ויברך "אשר יצר". ואחר כך יטול ידיו בשנית בכלי, כדין נטילת ידיים לסעודה, ויברך "על נטילת ידיים". וכן נפסק בשולחן ערוך (או"ח קסה, א). סעיף כח'</p> <p>(ויש פוסקים שסוברים שאפשר להסתפק בנטילה אחת מכלי, ויברך קודם "על נטילת ידיים" ואחר שינגב את ידיו יברך "אשר יצר" ורק אח"כ יברך על הלחם ויאכל. ולדעתם אין כל הפסק בזה שמברך "אשר יצר" בין הנטילה לאכילת הלחם. ומשמע מדעת בעל המשנה ברורה שהרוצה לסמוך על דעתם רשאי מ"ב קסה, ב)</p>	<p>אפרים מן המפונים מגוש קטיף התארגן לקראת אכילת ארוחת צהרים, אך לפני שהלך ליטול את ידיו נגש להתפנות, לאחר מכן התחבט האם יכול ליטול פעם אחת ולברך אשר יצר ואח"כ על נטילת ידיים, מה דעת ההלכה ונמק?</p>		
<b>פרק כח- כללי ברכות הנהנין</b>			

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
<p>כל הברכות אם נסתפק אם בירך או לא אינו מברך חוץ מברכת המזון משום שהתורה חייבה את האדם לברך ברכת המזון כאשר אכל <b>ושבע</b>, שנאמר (דברים ח, י): "וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ". וחכמים הוסיפו ותקנו, שגם אדם שאכל כ'זית', כיוון שנהנה, יברך את כל ברכת המזון."</p> <p>כאשר התעורר לאדם ספק אם בירך ברכת המזון על מה שאכל, אם שבע, כיוון שהספק הוא במצווה מהתורה עליו להחמיר ולברך את ברכת המזון. ואם לא שבע, כיוון שהספק במצווה מדברי חכמים, לא.</p>	<p>מאיר המהיר אכל ארוחה דשנה ומשביעה אבל מיד כשסיים את ארוחתו קיבל טלפון ובסיום השיחה היה בספק האם הוא ברך או לא, כמובן הוא למד שספק ברכות להקל ומיד מהר לסדר יומו הרגיל. מה דעת ההלכה?</p>		
<p>ראשית כל האוכלים והמשקים שאדם אוכל ושותה לרפואה אם טעמם טוב והחייך נהנה מהם מברך עליהם תחילה וסוף, כיוון שיש לו הנאה מהם.</p> <p>ועל כן תרופה שאין החייך נהנה אים מברכין כלל ועל כן מחלון לא היה צריך לברך אולם כאשר הוא שותה משקה ממותק עם הכדור היה לו לברך על הקולה שהחייך נהנה ממנו.</p> <p>כליון היה צריך לברך כי החייך נהנה מהתרופה שלו.</p> <p>סעיפים ב, ג, ד,</p>	<p>מחלון וכליון חשו ברע ונפלו למשכב, הרופא נתן להם תרופות שונות, למחלון ניתן סירופ וכדורים מרים מאוד ואילו כליון קיבל כדור טעים במיוחד. מחלון לקח את הסירופ ואילו את הכדור הוא העביר עם לגימה של משקה קוקה קולה, כמובן הוא לא ברך.</p> <p>ואילו כליון בלע את הכדור אבל גם ללא ברכה מה דעת ההלכה?</p>		פרק כח, סעיפים ב, ג, ד
<p>סעיף ח</p>	<p>שרה ולא טעמו מעט מן התבשיל שבישלו כדי לבדוק את טעמו.</p> <p>שרה בלעה את האוכל שטעמה ולא פלטה את האוכל.</p> <p>לפני הטעימה בירכו שתיהן ברכה ראשונה. האם נהגו שרה ולא כדין? נמק.</p>	עפ"י בגרות	פרק כח, ח
<p>סעיפים ט' י'</p>	<p>פסח ניסן ואביב יצאו למחנה בני עקיבא ברמת הגולן. תוך כדי המסע חברם דוד הציע להם לשתות מן הגירקן, פסח לקח לגימה תוך כדי השתיה נזכר שלא בירך העביר את המים שבמלא לוגמיו לצד הרהר בברכה והמשיך לשתות.</p> <p>ניסן שראה את המעשה של פסח העיר לו שטעה והיה עליו לפלוט את המים, לברך ואז לשתות. אביב העיר לו שאם זה היה אוכלין אז מעשה הרהור הברכה הוא הנכון</p> <p>מה דעת ההלכה על דבריהם של אביב ופסח ומעשהו של ניסן</p>		פרק כח סעיף ט'

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
<b>פרק כט - ברכת המוציא</b>			
<p>אכן מיד לאחר שאדם מברך על הנטילה ומנגב את ידיו יברך על המוציא, אולם עש הנוהגים לומר מזמור לדוד שהיא תפילה על המזון ואינה מהווה הפסק בין הנטילה לברכה כי עדיין עוסק בעניני המזון אולם יש הנוהגים להמנע מאמירת מזמור זה, חברו רועי נהג לא כהלכה כי כדיבורו הסיח דעתו ועליו היה להעיר לאחר ברכת המוציא.</p> <p>סעיף א</p>	<p>דוד לאחר נטילת ידיו התחיל לומר פרק תהילים "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר" חברו רועי העיר לו תוך כדי אמירת המזמור שהוא לא נוהג כהלכה ויש הפסק ועליו לברך מיד המוציא, מה דעת ההלכה לגבי התנהגותם של רועי ודוד?</p>	פרק כט סעיף א	
<p>אכן בסעודות נהוג שכל אחד מן המסובין מברך לעצמו וכך ראוי לנהוג אולם בסעודה בבית בעל הבית בוצע ומתכוין להוציא בברכתו את כל המסובין והם יענו אמן בקול.</p>	<p>יאיר הוזמן לסעודת שבע ברכות בביתו של החתן לאחר הנטילה המתין לחתן שיברך על הלחם אולם תוך כדי שהוא ממתין הוא שומע אדם אחר שמברך המוציא ואינו יוצא ידי חובה בברכה של החתן. הוא העיר לו שהיה ראוי לצאת ידי חובה בברכה של החתן, לאחר מכן ניגש יאיר לברר הלכה בקיצור והתברר לו שהוא צדק! מה דעת ההלכה</p>	פרק כט סעיף ד'	
<p>ואחר שברך "המוציא" צריך להזהר שלא להפסיק בין הברכה לאכילה (כדין שאר ברכות הנהנין). ואם הפסיק בשתיקה, לא הפסיד הברכה. ואם דיבר אפילו מילה אחת שאינה שייכת לברכה ולאכילה, הפסיד את הברכה. ולא יפסיק כדיבור עד אחר שיבלע משהו מן המאכל שברך עליו, ובדיעבד אם דיבר אחר שכבר הרגיש את טעמו אינו צריך לחזור ולברך ואם דיבר בין הברכה לאכילה בנושא הקשור לאוכל, כגון שברך על הלחם וביקש שיביאו לו מלח או סכין, או אמר הגישו לאורח לחם - למרות שעשה שלא כדיון, שאין לדבר כלל בין הברכה לאכילה, מכל מקום כיוון שדיבורו היה בנושא הקשור לאכילה אין דיבור זה חוצץ בין הברכה לאכילה, ואינו צריך לחזור ולברך שנית אולם חכם חנוכה לא נהג כהלכה ואסור היה לו לומר "לאריה" "צדיק גדול".</p>	<p>חכם חנוכה הוזמן לביתו של האריה, ואכן כמנהג המקום מעדני מלך הוגשו על השולחן לאחר נטילת ידיים התישב חכם חנוכה והתחיל לברך "המוציא" אך האריה ששם לב שאין מלח קרא בקול "מלח" חכם חנוכה השיב לו מיד "צדיק גדול אתה" והמשיך לברך "המוציא" האם האריה נהג כהלכה ומה דעתכם על חכם חנוכה?</p>	פרק כט סעיף ח'	
<b>פרק ל - דברי מוסר ודרך ארץ</b>			
<b>פרק לא - דברים הבאים מחמת הסעודה</b>			
<p>יין שבתוך הסעודה מברך עליו בור פרי בגפן...ואף</p>	<p>פסח ישב לארוחת ערב לפני שבירך המוציא</p>	עפ"י	<b>פרק</b>

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
אם התכוון בפירוש בברכת המוציא לפטור כל מה שישתה בתוך הסעודה אינו מועיל לפטור היין	התכוון בברכה לפטור כל מה שישתה בתוך הסעודה כאשר הגישו לו את היין כמובן הוא לא בירך מה דעת ההלכה?	בגרות	לא סעיף ח'
סעיף יד הגשת קפה בתוך הסעודה שנויה במחלוקת הדרך הטובה להגיש את הקפה לאחר הברכה ולשתות במקום אחר בכל מקרה גם אם הוגש בתוך הסעודה וללא החלפת מקום יש לברך ברכה	אפרים ומנשה הוזמנו לסעודת החתונה של יוסף בסיום הסעודה ניגש המלצר ושאל האם להגיש להם קפה שחור, אפרים אמר שאפשר להגיש עכשיו, וכמובן לא ברך על הקפה מנשה אמר שיגיש לו לאחר ברכת המזון ובירך על הקפה מי נהג כהלכה ונמקו		פרק לא סעיף יד
סעיף ב', ח, יא	אבי ורפי הוזמנו לבר המצוה של חבר מהכנה. הם נטלו ידיהם, ברכו המוציא על הלחמניות הטרויות. באמצע הסעודה הגישו לשולחן מיץ תפוזים וגם יין. אבי שתה כוס מיץ ורפי מזג לעצמו כוסית יין אדום. שניהם לא ברכו על השתיה בטענה שברכת המוציא שברכו בתחילה פוטרת כל המאכלים והמשקאות שיביאו להם בתוך הסעודה. האם נהגו החברים כהלכה?		פרק לא ב, ח, יא
<b>פרק לב- קביעות ברכה במקום סעודה</b>			
א. דן ויובל לא נהגו כדין כשעזבו את המקום באמצע הסעודה, כי יציאה מן המקום מהווה הפסק באמצע הסעודה. במקרה זה לכתחילה היה עליהם לברך ברכת המזון לפני שעזבו את המקום. ב. אמנם דן נהג כדין כשנטל ידיו, אבל לא נהג כדין כשבירך את הברכות, כיוון שבמקרה זה יש ספק אם צריך לחזור לברך, הרי שספק ברכות להקל ולא מברכים. יובל לא נהג כדין שלא נטל ידיו. כיוון שיתכן שלא שמר את ידיו, יש צורך בנטילה חדשה, אך אין מברכים עליה. כמו כן לא נהג כדין כשבירך "המוציא", כיוון שספק ברכות להקל. מקור חיים, פרק ל"ב, הלכה א' וח'	דן ויובל סעדו יחדיו ארוחת צהריים ואכלו בה גם לחם. באמצע הסעודה קראו ליובל לתפילת מנחה בבית-הכנסת הסמוך, ודן ירד לשחק עם חבריו עד שיובל יחזור מתפילת מנחה. כשחזרו והמשיכו בסעודתם נטל דן את ידיו ובירך שנית "על נטילת ידיים" וברכת "המוציא". יובל המשיך לאכול בלי ליטול את ידיו, אך גם הוא בירך שנית ברכת "המוציא". א. האם נהגו דן ויובל כהלכה כשעזבו את המקום באמצע הסעודה, כיצד היה עליהם לנהוג במקרה זה? נמק. ב. האם נהגו כהלכה בענין נטילת הידיים והברכות כשחזרו לאכול? נמק.	עפ"י בגרות	פרק לב סעיפים א, ח
סעיף ב	דן נסע מתל אביב לבאר שבע באוטובוס ציבורי של חברת אגד במהלך הנסיעה עצר הנהג להפסקה בצומת קסטינה. דן התיישב במסעדה בדק את הכשרות וישב לאכול את הפלאפל כמובן לאחר הנטילה לאחר מס'	עפ"י בגרות	פרק לב

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
	דקות הוא הבחין שהאוטובוס מוכן ליציאה ומחכה, אך דן שהספיק לסיים את הארוחה אבל לא לברך נזכר בהלכה והחליט להישאר במקום ולברך ובכך גרם לעצמו לחכות לאוטובוס הבא שיגיע בעוד 3 שעות מה דעת ההלכה בעניין?		
<b>פרק לג- מים אחרונים</b>			
סעיפים ב' ג	ניצן ורן ישבו לארוחה בגינה בסיום הארוחה ניגש רן לנטילת מים אחרונים השתמש במים חמים מאוד בכיור רן נטל את ידיו למים אחרונים ע"ג הקרקע בגינה מה דעת ההלכה	עפ"י בגרות	<b>פרק לג</b>
<b>פרק לד- פירורי לחם וכיבוד צרכי מזון</b>			
<b>פרק לה- כוס ברכת המזון</b>			
<b>פרק לו- ברכת המזון</b>			
סעיף ו, ז, ט	משה דוד ואהרון סעדו יחד. בסוף הסעודה בירכו משה ודוד ברכת המזון ללא זימון, אהרון שלא רצה להפסיד את הזימון המתין עד שיסיימו ברכת המזון זימן עליהם ואחר כך בירך אף הוא את ברכת המזון	עפ"י בגרות	<b>פרק לו</b>
<b>פרק לז- ברכת המזון</b>			

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
סעיף ו, ט	בני משפחת יעקובי ישבו לסעודה. חיים וחנה, שהיו רעבים ביותר, אכלו ושבעו, ואילו דני, שאיחר לסעודה, אכל 30 גרם לחם בלבד, והרגיש שהוא עדיין רעב. לאחר הסעודה הסתפקו אם בירכו ברכת המזון. האם יברך כל אחד מהם ברכת המזון? נמק את תשובתך לגבי כל אחד מהם.		פרק לז
סעיף ט'	אפרת ואמא שלה אכלו ארוחת ערב, בתום הארוחה המשביעה ברכו שתיהן ברכת המזון. רותי שאלה את אמא: למה בעצם אנו חייבות בברכת המזון, האם זאת לא מצוות עשה שהזמן גרמה? אמא ענתה לרותי, ששאלתה במקומה, אבל לא מהסיבה שרותי ציינה. א: מה הבעיה שישנה בקשר לברכת המזון של נשים? ב: באיזה מקרה יהיה הבדל להלכה בין גברים לבין נשים בקשר לברכת המזון?		פרק לז
סעיף ג	לאחר תפילת ראש חודש נתאספה הכתה לסעודה חגיגית בסיום הסעודה, זימנו וברכו את ברכת המזון תוך כדי הברכה נכנס הרב הראשי של העיר להרצאה ומפאת כבודו של הרב קמו התלמידים הרב ברך לשלום את התלמידים והם השיבו לרב (כשעדיין היו באמצע הברכה) השיבו לו בשלום. מה דעת ההלכה במקרה שאירע, פרטו ונמקו?		פרק לז
<b>פרק לח - ברכת היין</b>			
סעיף ו	שלומית הזמנה לסעודה, בד"כ היא אוהבת לשתות יין לבן אך מקפידה לשתות פחות מכזית חברתה העירה לה שעדיף לשתות כזית כדי שתתחייב ברכה אחרונה דעת ההלכה?	עפ"י בגרות	פרק לח
<b>פרק לט - חמשת מיני דגן</b>			
סעיף ג	הכיבוד שהוגש לפני דוד ויוסי כלל קרקרים מקושטים בחתיכות של עגבניה ומלפפון. דוד אכל קרקר עם עגבניה ומלפפון, ויוסי אכל קרקר בלבד ושתה כוס מיץ פטל שהכילה חצי	עפ"י בגרות	פרק לט

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
	רביעית. כל קרקר שקל 15 גרם, וחתיכות העגבניה והמלפפון יחד שקלו גם הן 15 גרם. האם דוד ויוסי חייבים לברך ברכה אחרונה? אם כן - איזו ברכה? נמק.		
סעיף, ג, ד, ה, ו	ראובן התכוון לאכול 100 גרם עוגות ממולאות בדבש, בפירות וכדומה, ובירך עליהן ברכת "בורא מיני מזונות". בפועל אכל 300 גרם, יותר משיעור קביעת סעודה. שמעון התכוון לאכול 300 גרם עוגות ממולאות בדבש, בפירות וכדומה, ובירך עליהן ברכת "המוציא לחם מן הארץ", בפועל אכל 100 גרם. איזו ברכה אחרונה יברך ראובן, ואיזו ברכה אחרונה יברך שמעון? נמק את דבריך.		פרק לט
א. רן לא נהג כהלכה. מזונות שאם קבעו סעודה עליהם, שמחייבין נטילת ידיים וברכת המוציא וברכת המזון, הם פת הבאה בכיסנין בלבד ולא תבשיל של מזונות. גם גד לא נהג כהלכה. אמנם בדיעבד ברכת "שהכול" פוטרת כל דבר, אבל לכתחילה צריך לברך על כל דבר ברכתו הראויה לו. ב. רן יברך "על המחיה" ולא ברכת המזון, כי כאמור דין קביעת סעודה נאמר על פת הבאה בכיסנין ולא על תבשיל של גריסים. גד יברך ברכת "על העץ ועל פרי העץ" על הענבים ופותר בזה את התפוחים. אמנם על תפוחים מברכים "נפשות" אבל במקרה זה שמברך "על העץ ועל פרי העץ" פותר גם את התפוחים שהם פרי העץ. על המים יברך "נפשות". (אם שתה כשיעור, ואם לא שתה כשיעור לא יברך.) מקור חיים, פרק ל"ט, הלכה א', י"ט ופרק מ"ו, הלכה ב' ופרק מ"ג, הלכה כ"א)	לרן הגישו מנה גדולה של גריסים מבושלים, שיש בהם כמות של "שיעור קביעות סעודה". רן נטל את ידיו בברכה ובירך ברכת "המוציא" על הגריסים. לגד הגישו, על-פי בקשתו, ענבים ותפוחי-עץ. כדי שלא להרבות בברכה שאינה צריכה בירך גד ברכת "שהכל" על מעט מים, והתכוון לפטור בברכה זו גם את הענבים וגם את תפוחי-העץ. א. האם נהגו רן וגד כהלכה? נמק. ב. כיצד רן וגד צריכים לנהוג בנוגע לברכה אחרונה? נמק.	עפ"י בגרות	פרק לט
סעיף יא	פסח נהג מדי בוקר לאכל קרקר מרוח במעט גבינה כדי לרכך את הקרקר לפה האכילה בירך ברכת בורא מיני מזונות וברכת שהכל ולאחר האכילה בירך על המחיה ובורא נפשות		פרק לט

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
<b>פרק מ- ברכת פירות העץ</b>			
סעיף ב	שלמה ודוד ישבו על הדשא, שלמה התקרב ובידיו קלמנטינות הוא בירך על הקלמנטינה, קילפה במהירות ואכל גם לדוד הציע פרי אך דוד קודם קילף את הקלמנטינה ואח"כ ברך ציין מה דעת ההלכה ומדוע יש להקפיד בקילוף האגוז לפני הברכה		<b>פרק מ</b>
סעיף ז	ענר ואשכול ישבו לצפות בסרט בבית תוך הצפייה הוציא אשכול ריבת אשכוליות קטנה וברך בורא פרי העץ ענר העיר לו שלא היה צריך לברך כלל ברכה. מה דעת ההלכה		<b>פרק מ'</b>
סעיף ד'	דוד ושלמה ישבו במסעדת שעבת המינים דוד הזמין מנת תפוחים מבושלים וברך בורא פרי העץ שלמה הזמין פרי חבוש לא מבושל וברך בורא פרי העץ, מי נהג כהלכה נמקו		<b>פרק מ</b>
<b>פרק מא- ברכת פירות האדמה</b>			
סעיף ד	יונית הזמינה את חברתה לביתה היא הכינה סלט עגבניות וברכה עליו בורא פרי האדמה ואילו חברתה הדסה אכלה עגבניות מבושלות וברכה בורא פרי האדמה מי נהג נכון? ונמקו		<b>פרק מא</b>
<b>פרק מב- שהכל נהיה בדברו</b>			
סעיף ג	צפריר הוא חזו בבית הכנסת בכל בוקר הוא גומע ביצה חיה כדי שקולו יהיה ערב והוא אינו מברך עליה לפני אכילתה האם צפריר נהג כהלכה? נמקו		<b>מב</b>
<b>פרק מג- ברכה אחרונה</b>			
מג			<b>מג</b>
<b>פרק מד- מיץ מרק של פירות וירקות</b>			
			<b>מד</b>

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
<b>פרק מה- דיניקדימה בברכת הפירות</b>			
סעיף ג	לראובן הגישו עוגות, מיץ ענבים טבעי ומים. כיצד ינהג לגבי ברכה ראשונה ואחרונה? פרט ונמק.		<b>פרק מה</b>
	מאיר ומתנאל אכלו להנאתם שלווה זזיתים שחורים ועסיסיים מאיר ברך תחילה על הזיתים ולאחר מכן על השלווה מתנאל נהג ההפך ממנו, כמובן שהתפתח ביניהם וויכוח סוער, עד שבא ירחמיאל חברם הטוה ופתר להם את הוויכוח.		<b>פרק מה</b>
<b>פרק מו- דיני הפסק וטעות בברכת הפירות</b>			
<b>פרק מז- הלכות ברכת הריח</b>			
א. ברכת "הנותן ריח טוב בפרות מברכים עליו ברכת הריח הרגילה. ב. על מין העץ מברכים "בורא עצי בשמים", כיוון שהוא מהעץ. על מין עשב מברכים "בורא עשבי בשמים", כיוון שהוא מן העשבים. על דבר שאינו לא מהעץ ולא מהעשב (או שהוא מסופק מה הוא) - מברכים "בורא מיני בשמים", כיוון שזו ברכה כללית. על פרי המיועד לאכילה ולא להרחה מברכים "הנותן ריח מקור חיים, פרק מ"ז, הלכה ב'	במוצאי שבת לא מצאה משפחת תמיר את תבלין הציפורן שנהגה לברך עליו ברכת הריח בהבדלה. בעל הבית לקח אתרוג וברך עליו ברכת הריח. א. איזו ברכת הריח היה בעל הבית צריך לברך על האתרוג? נמק. ב. כתוב את ארבע ברכות הריח, וציין על מה מברכים כל אחת מהן. נמק.	עפ"י בגרות	<b>פרק מז</b>
סעיף ג 1. דני שהתכוון מלכתחילה לפתוח את המקרר על מנת לקחת גויבה בשביל לאכול ואין לו הנאה מהריח לא היה צריך לברך על הריח. 2. אמא שכן נהנית מהריח לא ברכה עליו.	דני חזר הביתה עייף ורעב לאחר יום לימודים ארוך ומתיש. הוא פתח את המקרר במטרה לקחת לעצמו פרי ולאכול. ברגע שפתח דני את המקרר עלה באפו ריח חזק של גויבה. באותו רגע קרא דני בקול "בא"י אמ"ה הנותן ריח טוב בפירות" ... לאחר מכן דני לקח גויבה ברך ואכל. כשאמו באה הביתה סיפר לה דני את המעשה, אמא הקשיבה וסיפרה לדני	עפ"י בגרות	<b>פרק מז</b>

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
	שכשהיא פותחת את המקרר ויש ריח של גויבות היא נהנית מכל רגע. באותה הזדמנות פתחה אמא את המקרר לקחה גויבה בידה והריחה בהנאה ברכה "בורא פרי העץ" ואכלה. בשעת ארוחת הערב כמידי יום למדה המשפחה הלכות בקיצור שולחן ערוך. באותו יום הקריא אבא את ההלכות הנוגעות לברכות הריח. באותו רגע הבינו אמא ודני שלא נהגו כשורה.		
סעיף ב'	כיתה ט' יצאה לטיול. הכיתה הגיעה בסוף המסלול לגינה שצמחו בה פרחים רייחנים מגוונים כמו הדס ויסמין ואפילו ציפורן. הילדים רצו לברך לפני שהם מריחים. יעקב אמר שמברכים על פרחים אלו "עצי בשמים" מכיוון שיש להם ענפים חזקים. עידו לעומתו טען שהפרחים האלו לא נחשבים עץ ולכן יש לברך "בורא עשבי בשמים" ... לאחר דיון ויתר יעקב על עמדתו והילדים ברכו "בורא עשבי בשמים" כדעת עידו. האם עידו צודק? מה הדין בברכות הריח בשעה שלא יודעים מה לברך?		פרק מז
<b>פרק מח- ברכת שהחיינו</b>			
א. דוד נהג כדין. על בגד חדש כמו טלית חדשה מברך ברכת "שהחיינו", בשעה שמטיל בה ציצית ושמח ברכישת המצווה. ב. יאיר לא נהג כדין כשבירך על הטלית ברכת "הטוב והמיטיב". ברכת הטוב והמיטיב מברכים על חפץ שיש בו שמחה גס לו וגם לבני ביתו. אבל על חפץ שיש בו שמחה רק לו מברך ברכת "שהחיינו". ; מקור חיים, פרק מ"ח, הלכה א' וכ"ב	דוד קנה טלית חדשה לתפילת שחרית, הטיל בה ציצית ובירך מיד ברכת "שהחיינו". יאיר העיר לו שהיה עליו לברך בבוקר, בשעה שהתעטף בה בבית-הכנסת, ולא באמצע היום. יאיר עצמו בירך ברכת "הטוב והמיטיב" על טלית שקנה והתעטף בה. א. האם נהג דוד כדין או לא? נמק. ב. האם נהג יאיר כדין כשבירך על הטלית ברכת "הטוב והמיטיב"? נמק.	עפ"י בגרות	פרק מח
סעיף ד	אפרת חלתה במחלת העגבנייה ונאסר עליה לאכול במשך שנה עגבניות ואכן לאחר שנה התיר לה הרופא לאכול עגבניות אפרת לקחה עגבנייה ומרוב שמחה ברכה אדמה ולאחר מכן שהחיינו האם אפרת נהגה כהלכה? ונמקו.		פרק מח
סעיף ב'	בראש השנה ישבה שושנה בשולחן החג וכאשר הגיע הזמן לברך שהחיינו על הרימון היא נזכרה שכאשר היא אוכלת רימון היא מקבלת פריחה אבל כל כך רצתה לברך		פרק מח

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
	שהחיינו על הרימון אז היא ברכה שהחיינו מבלי לאכול , אביה העיר לה שלא נהגה נכון , מה דעת ההלכה , נמקו		
סעיף יח	למר יעקובי נודע מעל גלי האתר , כי כרטיס הפיס שקנה זכה בסכום של מיליון ₪ מרוב שמחה קפץ ובירך ברכת שהחיינו וברכת הטוב והמטיב מה דעת ההלכה		פרק מח
<b>פרק מט- ברכות על הניסים</b>			
<b>פרק נ- ברכת הגומל</b>			
סעיף א	מי הם הארבעה החייבים בברכת "הגומל"?		פרק נ
סעיף ט'	מר אמסלם החליט לנסוע עם בני משפחתו לקברי צדיקים הוא העמיס ציוד רב על מכוניתו והוא ובני משפחתו נכנסו למכונית ונסעו , לפני שיצאו מהעיר החליקה המכונית , התהפכה ונמעכה כליל , למזלם לא נפגע אף לא אחד מבני המשפחה , מר אמסלם מיהר לבית הכנסת לברך ברכת הגומל , אך הגבאי מנע זאת ממנו בטענה שאין לברך על מקרה זה , חברו מר ברקוביץ טען שהגבאי טעה מה דעת ההלכה?	עפ"י בגרות	פרק נ
סעיף ה	אריה נשפט לחמישים יום בכלא לאחר עשרים יום קיבל חופשה ל 20 שעות בהיותו בחופשה הוא בירך ברכת הגומל האם אריה נהג כהלכה? נמק		פרק נ
סעיפים ו' ז' ח	מר אמסלם ומר ברקוביץ יוצאים כל בוקר לנסיעה משותפת מהצפון לדרום זמן נסיעתם כ 90 דקות בסוף כל נסיעה מברך מר אמסלם ברכת הגומל כי הנסיעה נעשית דרך שטחי ישוב ערבי , ברקוביץ החליט לאמץ את המנהג והחל לברך גם הוא מה דעת ההלכה ? נמקו.		פרק נ
סעיף א,ב,ט,	באמצע השיעור נשמע בום על קולי שזיעזע את כל הבניין , מן ההדף נשברו כל חלונות הכיתה , וזכוכיות ניתזו לכל עבר אסף שהיה בקרבת החלון כוסה ברסיסים אך למזלו לא נפגע , מרב שמחה קפץ וברך ברכת הגומל		פרק נ

עריכה – מאיר אביטן (שאלות שהופיעו בעבר בבגרות מסומנים ומצורפים שאלות חדשות)

תשובה	שאלת אירוע	אירוע	פרק הלכה
	בשם ומלכות, רוני טען שלא היה עליו לברך ואם בכל זאת לדעתו היה צריך לברך, לא היה צריך לברך כאן אלא אך ורק בעלייתו לתורה, חווה דעתך		
<b>פרק נב- ברכות על מעשה בראשית</b>			
סעיף י' "ואינו מברך אלא פעם אחת בשנה"	בתחילת חודש ניסן יצאה ורד לטיול שנתי בן 5 ימים בכל יום ביקרה במקום אחר והפעלה כל יום מחדש מהפריחה הנאה של עצי הפרי בכל יום היא ברכה ברכת האילנות		<b>פרק נב</b>
<b>פרק נג- תפילת הדרך</b>			